

Ljøgdttjern. Foto: Liv Dervo

Gul nøkkerose. Foto: Trond Haugskott

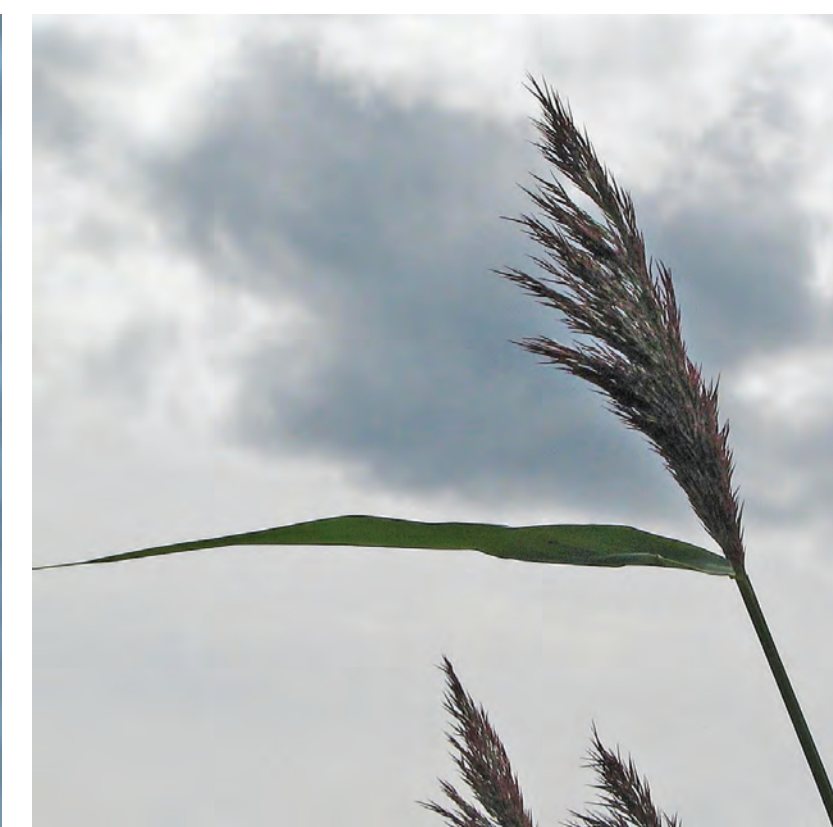
Flyfoto av Ljøgdttjern.

Ljøgdttjern. Foto: Liv Dervo

Sivhøne. Foto: Trond Haugskott

Takrør. Foto: Trond Haugskott

LJØGODTTJERN NATURRESERVAT

Ljøgdttjern naturreservat i Ullensaker kommune ble opprettet ved kongelig resolusjon 17. desember 1999. Formålet med fredningen er å verne en grytehullsjø med svært spesielle kjemiske forhold, samt botaniske og zoologiske elementer som bidrar til å gi området dets særpreg.

Tjernet er vurdert å ha internasjonal verdi og vern av området er viktig for å ta vare på variasjonen av grytehullsjøer i Gardermo-området.

LJØGODTTJERN

Ljøgdttjern ligger rett vest for Jessheim, 184 m. oh. Tjernet er en liten, brådypp grytehullsjø (23 da; dypeste punkt 16 m.), og ligger i en lav forsenkning i Gardermo-morenen. Vannet er kalkrikt pga. fossilt grunnvann fra morenen. Tjernet har ikke synlig innløp og utløp, og har store vannstandsvariasjoner som følger grunnvannet.

I sør ligger en stor badeplass med naken sandstrand.

LJØGODTTJERN SÆRPREG

Vannfylte grytehull kan være veldig ulike avhengig av om de har kontakt med grunnvannet eller ikke. De fysiske kjemiske forholdene vil variere og dette er igjen avgjørende for de biologiske forholdene i tjernene.

Ljøgdttjern ligger i grunnvannspeilet, er relativt dypt og har store vannstandsvariasjoner. Vannet er middels næringsrikt, og de dypere vannlag er stagnerende og deltar ikke i den normale sirkulasjonen av vannmassene. De dypere vannlagene blir dermed oksygenfattige og inneholder mye jern og fosfor.

ET MANGFOLDIG PLANTE- OG DYRELIV

Ljøgdttjern gir levede grunnlag for mange plante- og dyrearter. Botanisk er området verdifullt da det har et stort arts mangfold. Strandvegetasjonen er velutviklet og har en annen karakter enn de fleste øvrige grytehullsjøene lenger nord.

Utenfor sivvegetasjonen har tjernet et ganske bredt belte av flytebladsvegetasjon dominert av gul nøkkerose og med mye vass-slirekne og stedvis en sone med vanlig tjønnaks. Langs sidene av badeplassen er det velutviklet bestand av

At en art er "rødlistet", betyr at den er ført opp på **Norsk Rødliste** - en oversikt over plante- og dyrearter som på en eller annen måte er trua av utryddelse, er utsatt for betydelig reduksjon eller er naturlig sjeldne. www.artsdatabanken.no

rødlistearten blanktjønnaks sammen med endel grastjønnaks. Langs den åpne strandsonen på sør-siden er det også innslag av mer småvokst og konkurransesvak vegetasjon av småvasshår og kransalgen glattkrans.

Bortsett fra sør-siden med badeplassen er store deler av tjernet omkranset av et bredt takrørbelte. I åpninger i takrørbeltet er den rødlistede dronningstarr registrert, samt den sjeldne, kravfulle kjempepiggekopp. Langs sør-siden er i

enkelte åpninger i takrørbeltet på øst-siden er det fragmenter av en beitebegunstig lavvokst strand-/fuktengvegetasjon bl.a. med den rødlistede fjærehøymol.

Innsjøen er påvirket av litt næringstilsig fra omkringliggende åkermark. Endret bruk av strandområdene (opphevet beite på sør- og øst-siden) har ført til en stedvis kraftig tilgroing med takrør. Badeplassen bidrar til å holde strandsonen åpen for sivvegetasjon, noe som har en gunstig effekt på vannvegetasjonen (flere arter vokser i kantene av badeplassen).

Det er registrert tre arter av ferskvannssnegl i tjernet, bl.a. store forekomster av vanlig skivesnegl. Planteplanktonet er relativt artsrikt, og tidvis preget av relativt høy algeproduksjon. Algeoppblomstringer dominert av kiselalger er registrert. I 1993 var planktonet dominert av grønnalger, gullalger og *Cryptophyceae*.

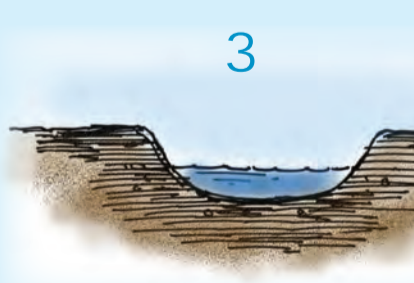
Av fugler er bla. sivhøne og sivpurv funnet hekkende ved tjernet, og sannsynligvis også hornedykker. Den sjeldne spissnute-frosken er også registrert. Av pattedyr er bla. vånd er observert.

Kjempepiggekopp

LANDSKAPSFORMER ETTER SISTE ISTID

På slutten av siste istid for ca 9500 år siden, lå innlandsisens brefront på høyde med Hauerseier - Gardermo. På sørsiden nådde havet helt inn til brefronten. Løsmassene fra breen bygde opp Norges største breranddelta, kalt Gardemosletta. Spylerenner ble dannet ved at smeltevann rant langs kanten av isbreen og dannet elvenedskjæringer i løsmassene. Da breen trakk seg tilbake ble det liggende igjen isklumper som igjen ble dekket av sand og grus. Etter hvert som de begravde isfellene smeltet, ble det dannet store dødisgroper eller grytehull i terrenget.

Dannelse av grytehullsjø (også kalt dødisgrope).

UTDRAG FRA VERNEBESTEMMELSENE

Du er velkommen til å besøke naturreservatet. Følgende bestemmelser bør du imidlertid merke deg:

- Dyreliv og vegetasjon, herunder døde busker og trær er fredet mot skade og ødeleggelse.
- **Rydding av vegetasjon rundt tjernet er forbudt.**
- Sanking av bær og matsopp er tillatt.
- Jakt og fiske etter viltloven, og fiske etter lov om laksefisk og innlandsfisk er tillatt.
- Opplag av båt er forbudt uten tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.
- Vedlikehold av badeplass skal gjøres i samråd med forvaltningsmyndighet.
- Tekniske inngrep og forsøpling er forbudt.
- Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt.

Vånd

LJØGODTTJERN NATURE RESERVE

Welcome to Ljøgdttjern Nature reserve. The nature here is unique for Norway, and we hope that you will help us to preserve the area. You can find abundant communities of flora and fauna within the protected area. Please note the following rules for conduct:

- Leave no trace - don't leave litter, or make other signs of your visit.
- You may collect berries and mushrooms, and fishing is allowed.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus 2010. Utforming og tegninger: Trond Haugskott